

ЦАРЕГРАДСКИ ВЪСТНИКЪ

ГОДИШНА ЦѢНА.

предплатима.

За Цариградъ меджидіета бѣли пять; за конъ и въ Одесса меджидіета бѣли шесть и половина. — Отъ Одесса за всички тѣ мѣста въ Россія плащася въ година-та за пресылка-та на руска-та поща 2 карбовани.

№ 315

НЕЗАКОННО ПОСЛАНИЕ СЪВѢТА.

ЦАРЕГРАДЪ.

Знае се че отъ давно време Высока-та Порта бѣ заповѣдала да се устрои едно тѣло отъ жандарми. Тая цѣль сега твердѣ добръ се исполни, и по слѣдствію на Царско едно море военный министръ упредѣли една комисія да се занимае колко-то по-скоро да тури тойзи планъ въ дѣйствиѣ.

Тая комисія составлява се отъ Абдул Халимъ паша, отдѣлного Генерала, предсѣдатель.

Мустафа паша, Бригадскій Генералъ;

Сеферъ паша, такожде;

Юрданъ Бей, Баталіонскій главарь;

Мустафа ефенди;

Абдуллахъ Ефенди.

Комисія-та ще се дополни съ одного слугителя отъ Маліе-то и одного служителя отъ полиціинско-то министерство.

Слѣдующе-то сообщеніе побуди се да издаде отъ Порта-та по слѣдствію на една патія, коя-то Пресъ д'Оріанъ бѣ выѣстилъ споредъ едно писмо отъ Атина:

Писмо-то до Пресъ д'Оріанъ, отъ Атина 10 Февруарія (и) като говори за нѣкого си вопроса много важнаго, побуденана между Порта-та и Греція, не се е добръ извѣстило.

Никой важнѣй вопросъ не се е побудилъ между двѣ те правительства, кои-то совѣтъ пріятелски се намѣрватъ.

Ако Еллииска-та Канцеларія, противъ строгото бденіе на Директоръ-атъ, е да споредъ существующій нѣкой обычай, два паспорта на двамна чловѣцы, кои-то отъ Цареградъ за Атина отхождатъ, Греческо-то Кралевско посолство, кое-то толико пріятель въ сношенія-та си съ Высока-та Порта се обхожда, взе дѣятелни мѣрки за да воспрѣ ставатъ такива погрѣшки.

Увѣрватъ че велики-те сили рѣшили се были да теглятъ Французски-те и Англіиски-те войски отъ Греція, и че сообщеніе-то за работа отъ Британско-то правительство стигнало уже въ Виена. Первый день на марта опредѣлилъ се за това оттегляваніе,

Казуватъ че Кабули Ефенди и Кямилъ Бей, кои-то са опредѣлени да занесатъ въ Молдавско и Влашко, фирманъ-атъ споредъ когото временни-те Дивани треба да се собератъ, щели днесъ съ Варненскій-атъ парадъ да трагнать.

Негово Превосходительство Г-нъ де Бушевъ, російскій въ Цареградъ министръ, до въ срѣда вечеръ-та великолѣпенъ единъ балъ, на кого-то присуствуваха дипломатическо-то тѣло, министри-те и много чиновники отъ В. Порта. Сега за первый путь, какъ посолство-то въ Цареградъ се е върнало, залли-те російскаго дворца се отвориха.

Г-нъ Вилкинъ получи оная суббота извѣстія отъ Лондонъ, съ французскій параходъ,

за записи-те на царска-та отоманска банка, и тѣи записи трѣгнаха послѣ като се испратиха отъ Лондонъ на 18 януарія.

ФРАНЦІЯ.

Правительство-то занимава се най-много за финансово-то состояніе на царство-то, сирѣчь да направи щото доходи-те и расходи-те да се срѣщатъ, и то зашто-то послѣдний-атъ бой много умножи расходи-те. Така дума става данокъ да се взема отъ художественны-те произведенія.

Споредъ Ендепандансъ Белжъ Маршалъ Пелісіе щѣлъ да се натакми за общъ Губернаторъ въ Алжерія.

АНГЛІЯ.

Слухъ бѣше се раздалъ че министерство-то щеше да се промѣни, но выѣстни-те работи обаче введоха согласіе въ кабинета.

Парламентъ-атъ се отвори и Таймсъ казува на истый-атъ него день пытанія щѣли да станатъ за бой-атъ противъ Персія.

Въ разны градища въ Англія появляватъ ся мысли противни на бой-атъ кой-то става съ Персія и Кютай.

Неаполско Кралевство.

Ако да върваме Морнингъ Постъ Неаполь не се е още помирилъ; напредивъ политически виновници всякъ день повече се умножаватъ, и всякъ день въ темници се водятъ.

Въ исто-то време види се Неаполскій краль да иска да поднови сношенія-та си съ Англія и Франція, и затова направилъ нѣкои ступки въ Лондонъ и въ Парижъ чрезъ Прусія, и тѣя предложенія пріяли са были уже съ добра воля.

ИСПАНІЯ.

Спокойствіе-то на мѣсто-то не се е още утвердило. Въ Мадридъ откры се новъ единъ заговоръ.

АВСТРІЯ.

Негово Величество Императоръ Франсоа Жозефъ въ путешествіе-то си на Миланъ издаде царско едно рѣшеніе, кое-то напечатана и налелиха вездѣ по стѣны-те на улицы-те. Съ царско-то това свое рѣшеніе прощава всы-те оныя, кои-то бѣха заирѣни за политически вины, и заповѣда абіе свобода да имъ се даде отъ темницы-те да излѣзатъ, и николъ вече противъ нихъ тяжба да не става. Това царско великодупіе причини голѣма признательность въ сердца-та на всы-те жители, а най-паче на оныя кои-то получаватъ тая милость.

Извѣстихме въ миналый нашъ листъ какъ французскій Журналъ Пресъ д'Оріанъ содержаваше окръжно едно писмо отъ Патріарха до Терновскій-атъ митрополитъ съ кое-то совѣтовася Болгарскій-атъ народъ да стои миренъ, да не бунтува и да не струва дѣла противни на свои-те камъ правительство-то священны должности и прочее; и послѣ единъ отговоръ на окръжно-то това писмо, То е подписано отъ всы-те старцы отъ свя-

Подписка-та се пріема въ Печатница-та нына Першембе-пазаръ въ улицата Главани. Въ Одесса у Его Благородіи Николая Христофоровича Пазлаузова. Въ Москва въ Редакція-та Журнала Москвитинина.

Въ Букурещъ у Г-на Христа Георгіева. Въ Ибраила у Г-на Михаила Поповича.

тѣйшаго синода, и понеже въ отговоръ-атъ споменува се на пространно духъ-атъ на содержаніе то му, мы вмѣстяваме само тойзи отговоръ, като го предшествуваме съ слѣдующи-те думы отъ Пресъ д'Оріанъ:

“Извѣстили бѣхмѣ че сме получили разны важны писма отъ Болгарія, и перво перво окръжно едно писмо отъ Цареградскаго греческаго патріарха, кой-то, жазно е да кажеме, употреблява трудолюбивы-те и вѣрны-те тѣя жители болгары не съ много евангелски на чинѣ, тѣя жители, казуваме, кои-то всегда безкрайна преданность камъ царско-то правительство са показали.

Подиръ тѣя думы слѣдува патріаршеско-то окръжно писмо, и послѣ захваца отговоръ-атъ както слѣдува:

Патріаршескій документъ, когото вы испращаме, содержава много тежки обвиненія противъ Болгары-те. Описаніе-то, кое-то за тѣхъ става, наистина, не е благоприятно. Ако да живѣхмѣ на друга времена, черни-те тѣя описанія и толико нарушителны-те тѣя клеветы, стигаха, и най-паче нато клеветницы-тѣ са толико на высокоположеніе, да направятъ щото въ единъ само день до единъ да ны исколятъ, или да ны причинятъ най-голѣмы злощастія. Но, слава Богу, че Высока-та Порта е испитала отъ много време и узнала е какви са Болгари-те и какви са грѣцы-те. Освѣтъ това и послѣдний-атъ бой, кой-то бѣ совсѣмъ въ полза на всячко-то отоманско царство, съ воля-та на Бога, кой-то благослови оружія-та Любезнѣйшаго нашего Господаря и оружія-та на неговы-те генерали, помогна, безъ да се надѣмѣ, щото бой-атъ, казуваме, совсѣмъ за особна полза на болгары-те да се обрне.

И вонистиву, когда-то грѣцы-те имѣючи на предъ духовенство-то си, излѣзоха да посрѣщатъ съ толпы Князя Меньшикова, на Топхана-та, въ Цариградъ, какво тогда болгары-те правяха? Тѣ отъ всяко поведеніе, противно на царъ-атъ си, са теглиха. Обаче и тѣ имаха за много да се оплачатъ, зашто двояко сгараха, сирѣчь отъ гречески-те владыцы, пращани имъ отъ греческо-то патріаршество, по нѣкогнѣ же и отъ наши-те, кои-то Высока-та Порта имъ е пращала, но всегда повече са сгаради отъ владыцы-те нежели отъ наши-те.

На конецъ бой-атъ почена и руска-та войска приближи до Болгарія. Болгари-те убо като се побуждаваха отъ греко-руски-те дѣйцы, приступиха ли на священны-те свои должности? но нека обаче кажеме че въ критическо-то и торжественно-то него време, болгары-те показаха че имать добродѣтель, вѣрность и совѣсть, кои-то ги направиха да не паднатъ въ непріятелски-те сатанови примки.

Послѣ руска-та войска минува Дунава и напада въ Болгарія. Кое-то бѣше тогда поведеніе-то на Болгары-тѣ? то бѣше благородно и достойно какво-то що са сердца-та и чувства-та имъ. А днесъ, казуватъ да сме “чловѣцы подозрительни, вичовати, бунтовницы, мюзевирь, коварни и лукави немирници.

Ако Его Святѣйшество Г-нъ Кирилъ

и негови-те владыцы грецы вы отдавахъ самъ-ге безсрамныи клеветы, дѣлалъ-ге ги быхъ-ме отблжсали. Но, повече тѣ ны ги отдавать само отъ щото са ся научили, ще на правиме едно замѣчаніе на Нихио Преосвященство че днешни-те наши клеветницы быха имали единъ много по добръ случай, отъ какво-то го мы имахме, да са повече подозрителни, повече мюзевири, повече подбудители, и повече бунтовницы.

Греческо-то верховно духовенство употребява весма голѣмы думы противъ злоцастны-те тѣя болгары, но проглашенія-та и обѣщанія-та, кои-то ся правиха отъ Екатора II, и отъ Орлова, отъ Александра I и Императора, отъ Николая I и Паскевича не можиха да ги покажатъ подозрителни и виновати предъ очи-те на законны-те нхни господари, Отомански-те Падисахи! Голѣми-те тѣя думы, хвъргатъ ги на лице-то ны и то отгорѣ отъ амвона точно на време-то по кое-то останки-те на злоцастны-те болгарски фамилии, кои-то русскій генералъ Горчаковъ силомъ подиръ себе си заведе, просятъ и получаватъ дозволеніе да напуснатъ держави-те православнаго едного царя и да влѣзатъ въ держави-те мусулманскаго царя.

По крайней мѣре въ послѣдныи-атъ бой, Болгари-те вмѣсто да влѣзатъ въ редове-те на Отомански-те казацы, бѣха отишли въ редове-те на Россія, въ Гречески-те Турски и Елладски легіони; Ако вмѣсто самоволно въ Отоманско-то мѣсто да ся завржцатъ, Болгари-те като силомъ въ Россія ся заведоха, бѣха населявали земли-те, кои-то отъ Татари-те ся нанушнаха. Ако на конецъ, отъ миръ-атъ насамъ, сирѣчь отъ когда-то всяка надѣжда за да ся сполучи едно востаніе противъ Отоманско-то царство на кое-то Европа иска цѣлостъ-та, ся загуби не само въ Болгарія, но още и въ Тесалія, въ Ипиръ и Македонія; ако отъ миръ-атъ насамъ, казувамъ, бунтовническо нѣкое покушеніе, нѣкое роптаніе, нѣкое неблагодареніе ся бѣ явило мѣжду Болгари-те противъ царска-та власть, (и мы кои-то мѣмъ Болгари, и въ Болгарія живѣме, безъ соуднѣніе треба нешто да знаеме). Тогда, да, тогда можахме да приѣмиме безсрамни-те призованія "Человѣцы подозрителни и виновати, бунтовницы, мюзевири, подбудители, лукави" и коварни, но нищо таково не существова.

Онова обаче що е за чуденіе, е че ако Патріархическо-то писмо не ся намѣрва, но подхварлява ся. И вистинно подписани-те на окръжно-то писмо никакъ не ся колебають щото да не казуватъ че можн нѣкой да роптае, да ся оплакува отъ виновато-то управленіе отъ нѣкои паша, кои-то Высока-та Порта испраща, и отъ нѣкои Владыцы, кои-то Патріаршія-та испраща, и казуватъ че совсѣмъ тѣмъ тѣя не можатъ ся называ ни подозрителни, ни бунтовницы, ни подбудители, ни коварни, ни лукави предъ очи-те на негово Величество Султанъ-атъ. Какво убо отъ това подхварляваніе може да происходи? Че бунтъ-атъ само целъ може да ны избави, увѣтъ отъ лошасти-те Владыцы, кои-то Патріархъ-атъ ны праща. Но колко-то за Высока-та Порта не е така. Она абіе като научи лоша-во-то управленіе на едни паша, тотчасъ виждаме да става и кажда столица-та да отива.

Негово Святейшество Г-въ Кирилъ иска съ окръжно-то си писмо да ны поучи за должности-те ны камъ Н. И. В. Султанъ-атъ, кои-то можнли сме да забравиме отъ невниманіе или отъ неученіе, и за това паша ны и праща ны своего Екзарха и Владыка Герополскаго; Но мы угаждаме че вселенско-то писмо и дохожданіе-то на Екзарха имать една совсѣмъ скръшна цѣль; послѣ же явно е че писмо-то и Екзархъ-атъ малко късно идатъ да ны поучатъ на Евангелски-те должности кои-то нимае срещу Богоданни-те Сили; Поведеніе-то, кое-то Болгари-те показавъ въ послѣдныи-атъ бой може да покаже какъ исполниха должности-те си на оныя, кои-то не искатъ очи-те си затворени да держатъ.

Казаха ны да сме безумни, луди. И то мыслиме зашто Болгари-те, и тѣ са безчисленни, Бащи-те имъ, майки-те имъ, сестри-те имъ, братія-та имъ, още же и супруги-те имъ облечени са и до сега съ черни дрехи, и зашто умрѣха като едни отъ тѣхъ носиха орудія, други правиха въ Тутраканъ, Силистра, Гюргево, Калафатъ и другагѣ, подъ еднѣмъ дождь отъ непріятелски бомби, Таби, зашто едни помагаша на войска-та нашего Царя, и други возяха съ кола-та си храна-та и военны-те припаси на благородни-те тѣя союзницы.

Наши-те майки, наши-те сестри и наши-те супруги имаха ли нужда да учекуватъ Патріархическо-то писмо и Екзархъ-атъ за да научатъ должности-те си? Но кой на него време татеша даромъ или за твердѣ малко едно нешто щейкъ-атъ съ кого-то Отоманскій-атъ воинъ требаше да ся покріе и опазн храбрыи-атъ свой животъ въ лошево-то и студено време? . . . Наконецъ какво не быхъ ималъ да ви криказувамъ, ако, като присмѣтнѣя подробности-те, ви науча все щото Болгари-то пострадаха когда-то минуваха, или присѣдаваха Отомански-те войски, Французски-те и Англиски-те? Послѣ же и що друго не загубиха? но совсѣмъ тѣмъ они съ терпеніе правяха тѣя жертвованія, и то зашто знаятъ че исполняватъ священна една должность.

Като влизамъ въ рѣченни-те подробности вѣрувайте, Г-не Редакторе, че немамъ нѣкое намѣреніе да възвыша и увелича преданность-та и всички-те жертви, кои-то Болгарскій народъ е направилъ. Но азъ пожелахъ само да спомѣня дѣла и жертвованія, кои-то види ся нарочно ся забравиха, и то съ намѣреніе да можатъ да почернятъ честь-та ны и вѣрность-та ны со странны названія, за кои-то можатъ нѣкои си да са достойни, но Болгари-те никакъ не можатъ ги пріи.

Едно нешто, кое-то още по искренно и по щедро ще ви докажи наши-те жертвованія въ послѣдныи-атъ бой е че Православна-та църква е кол-то ако, не го подбуди, поне бѣ причина той да стане. И това, между друго ще ви покажи колко злѣ Греческій Патріархъ избра време-то за да ны называва съ начинъ, кого-то въ окръжно-то му писмо видите; съ това не ся разумѣва че наша-та преданность и наши-те жертви ще паднатъ въ забвеніе, че надписи-те кои-то са издалбани на надгробни-те камени на Стояна, Драгана, человѣцы храбри и неустрашими, и кои-то паднаха умрѣли въ Тулча и Силистра не щетъ ся забрави отъ време-то.

Греческа-та Патріаршія казува че мы сме забравили вси-те благодарія, кои-то щедрата рука Его Императорскаго Величества и негови-те министры ни правять. Съ това треба да кажиме че тя никакъ не ны познава; Между тѣмъ да ны покаже, и то съ намѣреніе кое-то ясно ще ся разумѣе, че сме други отъ накви-то сме. Ако вистинно искахме да покажиме на Велика-та църква че не забравиме благодарія-та Его Величества, то треба да кажиме че забравиме и Хат-и-Хумаюнъ-атъ, или, като главно молчиме да явиме че не приѣмаме като благодаріе сабдующи-те отъ него редове:

"Даноцы-те, кои-то на Духовенство-то ся даватъ, какн-то и да са, ще ся вдигнатъ и намѣстятъ съ опредѣленіе-то на Патріархически-те доходи и на общественни-те началницы, и съ урѣчена една заплата, праведно опредѣленна споредъ важность-та, чинъ-атъ и достоинство-то на разни духовни членове."

Това условіе отъ Хат-и-Хумаюнъ-атъ, кое-то като ся исполни треба да искорени толики злоупотребленія, не аресува на Греческо-то духовенство. Всяка година, до сега, вливаше ся въ Патріархическо-то сокровище сребро безброино отъ Болгарія. Всякъ день Патріархически-ге собиратели испразниваха

наши-те Джебуве когда съ тая причина, когда съ друга. Отъ вси-те тѣя причини, не да ги кажиме, не за наша срамота, нито пакъ за наша честь, но само да докажиме че наша-та вѣрность не е толико подозрителна колко-то искатъ да я докажатъ; Отъ вси-тѣя причини, казуваме, една съ коя-то не кажа да ны докажатъ че тѣя жертви щели да ны придобятъ милость-та на правителство-то.

Мы знаехме твердѣ добръ че сребро-то кое-то всегда отъ насъ ся собираще, имаше совсѣмъ друга една цѣль; че служиме да плати за мюзеверликъ, да покріе по нѣкогнѣ погрѣшки много явни, да ся сохрѣняватъ на едно мѣсто, на кое-то други имать око; да получаютъ по-голѣми Епархіи; Мы всичко-то това го знаехме, но тѣ всегда искаха: Така мы давахме, ако не за любовь человѣческую поне за любовь Божію. Освенъ това ако да ся противлявахме и да не давахме, можахме много да ся нарушиме, зашто увѣриваха на наши-те че безсрамни-те тѣя собиранія, правящи да сме покорни, и че ако да дерзниме да ся отречеме да не плащаме на Владыцы-то то цело да каже че сме готови да ся вдигнемъ противъ нашъ-атъ Царь.

Най послѣ обаче Милостивѣйшій-атъ нашъ Господарь позна тѣя дѣла и дѣла толико повече срамотни колко-то повече ся покриватъ съ почитаеми видими. Негово Величество ги позна и Хат-и-Хумаюнъ-атъ не шѣ ся забави да ги накаже и унищожи. Греческо-то духовенство не рачи благодѣтели-те тѣя мѣрки, и патріархъ-атъ, кой-то знае че сме расположени да просиме, когда-то бѣмъ нужда, и да искаме правдины нѣкои, называва ны бунтовницы, коварни подбудители и лукави. Но кои-то и да сме, трѣба покрѣпѣть мѣрѣ да ны е простено да держиме окръжно-то негово писмо между полѣзны-те докумен-ты за да познаеме добръ стара-та наша Исторія.

Истинна-та цѣль на окръжно-то писмо съ искусство ся покрыва. Греческо-то духовенство като нема други средства за да направитъ щото наши-те прошенія дадени на Высока-та Порта да ся потѣпчатъ, освѣнь да ся трудъ какъ да ны наруши, съ коварство обрѣща на шій-атъ противъ тѣя злоупотребленія гнѣвъ на неблагодаренія, на роптанія противъ едного Господаря кой-то толико ся люб. отъ Болгары-те. Бизантійска-та тая игра ще получи онова що она желае? Навѣрно не; зашто то Негово Величество иска добро-то народъ своего, добро-то на болгары-те толико колко-то и на грецы-те, на арменцы-те и на другы-те царски подданныцы.

"Правдини-те на царство-то ми, каже Негово Величество Султанъ-атъ, като днесъ получиха, чрезъ вѣрность-та и похвалы-те трудове на вси-те мои подданныцы и чрезъ благоволеніа-та и пріятельска-та помощь на Велики-те силы, благородни-те мои союзницы, отъ конъ едно посвященіе, кое-то трѣба да е начало на нова епоха, искамъ да имъ улучша благосостояніа-то и внутренно-то благоденствіе, да получа благоденствіе-то на вси-те мои подданныцы, кои-то всы предъ очн-те ми са равни, и едноравно любезни. . . ."

Тѣя приснопамятни думи кои-то са не колебаемо-то израженіе на великодушны-та чувства Его Величества Султана, болгары-те съ признательность ги пріяха, и съ еднотушнѣмъ и естественна една радостъ, помыслиха за должность да подпишатъ едного записъ за да изложатъ признательность-та си камъ Августѣйшій-атъ нхнѣхъ благодѣтель. И тойзи записъ като ся прати на Высока-та Порта, то несомнѣнно не е угодилъ на патріаршія-та.

"Султанъ-атъ, думае мы, увѣри ны и свидѣтели на това цѣла Европа е взелъ, че предъ очи-те му вси-те негови подданныцы са равни и вси едноравно ли ги любн; така убо и патріархъ-атъ подражающъ примѣръ-атъ

своего Господаря и нашего, ще ны увѣри и
овъ че вси-те християни са равни и вси-те
народности такожде равни. Дозволено е убо
да ся надѣеме че болгарско-то духовенство
ще ся даде Болгарскому народу и че равни
со себе ще ны иматъ."

Всуетна надѣжда! Греческа-та църква не
ще да разуме че трѣба да ся остави да има
сама Болгарска-та църква като мирія. И какъ-
то на пролѣтъ, шесть-те или седмъ-те хила-
ди подписки кои то отъ Болгарія ся испратиха за
возобновленіе-то на наши-те владыцы ся ви-
дѣха отъ патріаршія-та като дѣло измудрено
отъ шесть или седмъ распалены главы
(иста-та тая дума бѣше ся употребилъ) така
и признателно-то писмо камъ націй-атъ го-
сподаръ за проглашеніе-то на Хат-и-Хумаюнъ-
атъ, праща ны ся отъ Цареградъ преобразено
въ бунтовническо дѣло.

Какъ? Болгари-те бунтовници противъ
любимаго своего Господаря! и то защото
неправедно едно отказованіе на патріархъ атъ
може да причини силно-то отдѣленіе на Бол-
гарска-та църква отъ греческа-та! мы сме бун-
товници, подбуждатели коварни и лукави, че-
ловѣци подозрителни и виновати, защото ис-
каме да получимъ религіозно едно по-
ложеніе подобно съ граждано-то
положеніе кое-то Султанъ-атъ ны дава!
мы дивите скотове на общо-то неспо-
койствіе когда-то ще сме на истый атъ сте-
пень на кого-то са и греци-те, арменци-те,
евреи-те и католици-те, мы съ една рѣчь ко-
гда-то не ще сме вече роби на греческо-то
духовенство!!

Можеме да го кажеме, ако има нѣкое
свѣтъ-атъ положеніе, кое-то да може да
преобрази одного народа на дивы скотове на
общо-то неспокойствіе, то е да не вѣрваме
исключително-то положеніе отъ кое-то
Хат-и-Хумаюнъ-атъ ны извади. Преди Хат-и-
Хумаюнъ-атъ мы двояко бѣхме рая. Рая на
мусулманъ-атъ, болгаринъ-атъ, ако и да е въ
Турція, бѣше повече рая на грекъ-атъ.

Споредъ мусулмани-те, нема веке рая
отъ какъ предъ очи-те на Негово Величество
Султанъ Абдул-Меджида, вси-те неговни под-
даници са равни кои-то и да са вѣра-та имъ
или племе-то имъ. Не само че до сега никога
дума отъ уста-та на патріарха не е излѣзла за
извади Болгарскій-атъ народъ отъ религіозно-
то и нравно-то негово уничиженіе; но противъ,
како средство употреблявать, небе и земля
блжкаты, и това положително го знаеме, за
поднови желѣза-та му, за да удуши оха-
та му и за да направи вѣченъ противо-
христіанскій-атъ неговъ Илотизмъ.

БЪЛГАРСКИ ИЗВѢСТІЯ.

Свищовъ 1857 Іануаріа 8.

На 31-го миналаго мѣсяца, Мехметъ Бей-
отвѣнше ся да тржне за Търново, въ сжцій
онзи день, не знаемъ отъ що, въспрѣха го
ати-тъ, и пакъ мазари готвеха и ся подписва-
ха отъ тѣхни-тъ, сжщо и наши-тъ не закъ-
нѣха да съставятъ единъ мазаръ, отъ Н. С.
Търновскаго Каймакама въ кого-то излагаха
на кжсо теченіе-то на причина-та и благода-
неніе за проведенна-та имъ царска помощъ:
ржнха го на Архидіакона Иремія, кой-то ся
бѣше проводилъ отъ Негово Пр. Търновскаго
Митрополита, да испита подробно какъ ся е
лучила тѣзи причина, кой-то като испита и
са увѣри добръ, и съ свои-тъ очи видевши о-
статки-те на разореніе-то причинени отъ то-
ни бунтъ, тржгна на 1-й Іануаріа 1857 за Тър-
ново. На 3-й сего мѣсяца пристигна помощъ
отъ Русчукъ, единъ Ескадронъ конница, кои-то
са пріяха отъ насъ съ голѣмо благодареніе и ся
распоредиха по квартири. Колко-то за сега раз-
сѣдиха да ся не испроводи. (Единъ мазаръ сж-
що ся приготви и ся проводи до Негово Вы-

сочество Видинъ Валеси, на кому-то съдержа-
ніе ще видѣтъ отъ вѣтре приключена-та ви
копія).

ВЫСОЧАЙШІЙ.

За свирѣпо-то и тиранско-то поступленіе,
въ кое-то тукашны-те наши жители Отоманцы
бѣха прѣдпріяли противъ насъ: равно споредъ
наши-те жалбы и доношенія-та, кои-то испро-
водихме въ Търново до Н. С. Каймакамъ А-
ширъ Бей, и Миралай Бей, въ Видинъ до Г. Н.
Ангеловъ, Члена Креминалаго совѣта и до Н.
П. Митрополита Видинскаго съ умоленіе да ви
ги представятъ. Съ особно прошеніе пакъ до
ваше Высочество, въ кои-то доношенія изла-
гахме нечаенна-та и грозна-та буря, коя-то ни
бѣше заобиколила, обезчестеніе-то на църква-
та ни, бѣдно-то положеніе на градъ-атъ ни,
злбни-те намѣренія, кои-то бѣха предпріяли
за да пребятъ нѣкои знаменати лица и Богъ
знай въ какво достоинствително поражение
и участъ щехми да пріемимъ мы прочіи-те по-
корны вѣрны подданици на Н. И. В. Милости-
вѣйшаго нашего Царя (егоже царство-то да
будетъ вѣчно и непобѣдимо). Слѣдователно
неисказанна-та радость, коя-то осѣтихмъ да
дохожданіе-то на помощъ-та отъ царска войска
испратена отъ Търновію Мираланъ, също
изложеніе-то, кое-то подадохме на Н. П. Мех-
медъ Бей членъ отъ Търновскію мезлишъ въ
кое-то излагахмъ лица-та кои-то преднождаха
този бунтъ и обезчестеніе-то на църква-та ни.
Сего пакъ дохождаме да приложимъ предъ В. В.
невиразима-та радость и благодареніе, що осѣ-
тихмъ на дохожданіе-то на Н. С. диванъ ефен-
диси Назифъ Ефенди, нарочно проводени отъ
В. В. кой-то като ни собра и распыта подро-
бно наши-те оплакованія и страданія, препро-
знавши наша-та невинность и тѣхна-та тѣшка
вина, положи въ дѣйствіе и заповѣда че ся
изловила часть отъ виновницы-те, то есть А-
сипъ Мезличааси, Хади Шабанъ, Помакъ Иб-
рямъ, Кара Мустафа телалъ, Алимъ Шифе-
роолу, Юзбаша Мехмедъ, Ласъ Сентъ дурама-
ци, и се запреха йодъ стражъ, кои-то съ речъ
че ще ги поведе въ Търново за распореджаніе
и наказаніе на противници-те върху царски-те
законы и заповѣди, тія строги мѣрки за този
угрозителнй предмѣтъ дѣто ся зеха ота до-
стойнїатъ Диванъ ефендиси Назифъ ефенди, у-
блажиха налѣжди-те ни, отъ кои-то и побуде-
ни ся намѣрихмъ: общо градски и чистосърдеч-
но и съ неописана радость да благодаримъ и
молимъ всевышнаго Бога първо за Н. И. В.
всемилоствѣйшаго нашего Царя С. А. Меджи-
та, да го поживи Богъ, да му продолжи без-
цѣнни-те дни; да постави царство-то му вѣчно
и непобѣдимо, Него да запази отъ всякое зло
и да сокруши врази-те му на царство-то му.
Второ да приложимъ предъ В. В. неописани-
те благодаренія и тепли-те моленія, кои-то от-
праваме къмъ вседържители Бога да ви сохра-
ни вѣчно подъ крило-то си, да дарува вамъ
здравіе, животь и дълголѣтіе. Мы же оповаю-
ще на высоко-то правосудіе чи церковно-то ни
обезчестеніе нече остана неодобростворено и
първопричинни-те лица на този бунтъ ще ся
накажатъ строго, за примѣръ на прочіи-те зло-
мыслиницы на царски-те законы и заповѣди,
кои-то немилостиво ги тѣпчетъ: и съ благо-
пристойна признателность оставаме

Вашаго высочества.

Покорны слуги, жители Свищовски.

Свищовъ 1857 Іануаріа 9.

Многажды сме говорили за зло-то, кое-то
отъ ластители-те тѣхъ чловѣци, кои-то себе
безъ срама называватъ Лѣкари, и сего съ бла-
годареніе вмѣстѣвами долни-те стихове, прате-
ни намъ съ това писамце:

Господине Издателю Ц. В.

Букурещъ, 1857 1-го Іануаріа.

Секій тегли съглена къмъ-
то негова-тѣ пѣтъ.

Тѣзи дни като сж разговорилахмъ двама

пріатели, между друго, и за народна-тѣ книж-
нижъ, надѣж хоратъ и за шарлатанство-то, и
ли за Болгарско-то Лѣкарство, кое-то ся е за-
коренало отъ вѣкове въ красна-та ни Бълга-
рія, и жъ еде като единъ ранжъ безъ царъ; а
Българе тѣ си тѣрпѣтъ, какъ-то си тіе отъ
колѣ знамѣтъ, като да имъ урисала уриснижъ-
тѣ, нѣкакъ си да претѣрпѣтъ и тѣзи грѣхове!
И тѣй, време-то си хвържъ, пакъ Болгарско си
дреме!

Тѣй убо, за да не продължѣваме, нѣ ся
надумахмъ да опаше секінъ стихотворически,
Билѣрина.

За това вы молимъ, ако намирате въ тѣзи
опыти нѣкое любопытство, еторете добръ та
ги вмѣстите въ почтенны-те стѣлпове Ц. В.
кого-то можели, тѣй, и да понаѣстрите.

Билѣринъ-тѣ.

Чумж-тѣ отъ Египетъ иди
Пакъ Биларъ тѣ отъ Загора;
Тя и той затривать хора,
Но Биларъ-тѣ ми ся види

чий Целатъ по искусень.

Чумж-тѣ тя тѣ приспава
Заведѣжъ, а той тѣ мѣчи,
Като псе-тѣ гложди дѣвчи,
Чи най сетѣ тѣ удава

тозъ Целатинъ искусень

Тя безъ платъ тѣ затривъжъ,
А той скѣпо ти продава
Някой си зехаръ, отрова,
Съ коя-то тѣ обива

Като Лѣкаръ искусень.

Чумж-тѣ тя се престава;
А той врѣдъ, по градъ, по поли
Зиме, лете, сече коли,
Мирно хичъ не ны остава

тозъ Целатинъ искусень.

Той отъ чумж-тѣ по чумжъ,
Пакъ сж Лѣкаръ назувава;
Той смъртъ-тѣ я врѣдъ раздава
Пакъ (кало съ Іа тросъ сж думжъ,
сирѣчь Лѣкаръ искусень.

Вижъ ли го какъ клюцка, тичъ
Гнусень дрипѣвъ по села-тѣ,
Съсь царвули на крака-тѣ,
Чи свѣта врагъ-тѣ съближъ

като просекъ искусень?

Той увъ градъ чекширы носи
Желты месувы убувъжъ
И ся пери, ся надувъжъ
Съсь бинишъ-тѣ на гарбо си

Чий Хекимбанъ искусень

Единъ терѣченъ книжъ
Мждъръ, мждъръ ти показѣжъ
Ти муй дѣпломъ-тѣ казѣжъ
И носж си горѣ дигъжъ,

като ученъ искусень!

Цялъ день тичъ да врагувъжъ,
Дѣто сжжи гробъ поникава,
Чи за туй ся той провиква
Отъ кадѣ-то заминува:

азъ съмъ Лѣкаръ искусень.

Нека выка, ся раздиръжъ,
Не го чувай какво думъжъ;
Той отъ чумж-тѣ по чумжъ,
Отъ лѣкарство дѣ разбира
Тозъ Целатинъ искусень.

П. Д. П.

Букурещъ, 1-го 10-врія 1856.

Слѣдующа-та статія много е важна и по-
буждаваме Читатели-те съ вниманіе да я про-
читетъ.

Въ предшествующи-те листове ваши ви-
дохме обявленіе-то на нѣкоини родолюбцы на-
ши, съ кое-то они зоватъ наши-те учители да
составятъ народна Грамматика и Словаръ. По-
хваляваме нѣхна-та ревность и благонамѣрен-
ность; обаче за нужно нахонимъ да кажимъ, что,
много-то полезно ще бѣше, ако такъво едно об-

чество дѣйствоваше, за да открьеть негдѣ
 едно училище порядочно устроено на подобіе
 Гимназія; гдѣ да можать отъ вси-те страны да
 доходить, оны что ииать да се усовършен-
 ствувать; сега за сега тоа нѣчто е най необ-
 ходимо и най полезно за народъ-о ни отъ вси-
 чко друго. Кога ще существовать едно добро
 учебно заведеніе, ако не по выше, тога само
 по себе и естественно ще се появять и Грам-
 матика и Словарь и други подобны; зато жела-
 телно бѣше, ако наши-те по-богаты търговцы,
 что се нахоятъ въ Цариградъ и по други гра-
 дове въ Турско, тако и они что се во Влаш-
 ко, Молдова, Вессарабія и по други страны и
 Царства да се споразумѣха да въздвигнатъ
 едно подобно свѣщенно и Богоугодно заведеніе
 като что имать и други-те въ Турско народы,
 кои-то много по-малочисленны се отъ насъ. Не-
 знамъ каква е работа-та! слава Богу нашій
 народъ е щедръ на подаяніе и милостивъ е, за
 негова похвала казуваме, что негова-та наипаче
 милостиня и подаяніе содржи и крѣпи вси-те свя-
 щенны мѣста и Монастыри; кой былъ и живѣялъ
 во свята гора, онъ знае, что ни единъ другъ
 народъ не посѣщавать, освенъ нѣкон исключе-
 нія, тамошны-те Монастыри, щедро тамо са-
 лѣ негова-та милостиня; хлядищъ тамо дохо-
 дять отъ вси-те Болгарски страны. Тамо се
 20 Монастыри, всекой отъ нихъ имать по Бол-
 гарски-те страны по два по три, нѣкон си, да-
 же, по петъ и по шесть Метоси, гдѣ живѣ-
 ятъ Монастырски челоѣци и собирать низъ
 епархія-та милостиня, пакъ, кога наступя пра-
 зникъ-о на храмъ-ать отъ Монастырь-о му со-
 бирать цѣль полкъ поклонницы и ги отвосятъ
 во свята гора. Това всичко казуваме не за
 друго нѣчто, колко да докажеме, что нашій-о
 народъ е щедръ на подаянія и на устроеніе
 Богоугодни заведенія, защо, кога така, онъ не
 ще да се погрыже да въздвгнемъ и нѣкое у-
 чбно заведеніе, како что рѣколъ Господъ? и-
 ли мысли, что това нѣчто не е нужно и полезно
 о простота! о невѣжество! Но стигать, братія!
 време е веке и мые да се пробудиме, да изле-
 земе отъ темнота-та на невѣжество-то; Не ли
 е срамота мые да сме по назадъ со ученіе-то
 и отъ най послѣдны-те и най мали-те народы
 въ Турско! Но стигать веке, я неволно из-
 легахъ вонъ отъ предметъ-о си, за тѣя работы
 другъ път по подробно ще говориме, казувамъ
 толко что нашій-о народъ десетъ-та части отъ
 милостиня-та, что давать по други мѣста, кон-
 то и безъ нея можать да поминягъ за учили-
 ца, онъ сега ще имаше по добры училища отъ
 всѣхъ. Сега се призывать учители-те да сос-
 тавять Грамматика и Лексиконъ, по гдѣ ти у-
 чители-те, гдѣ ти училища, за да се препода-
 вать Грамматика-та? Ако ъ брѣишъ учители-те
 на църсти-те си не ще стигнать за вси-те по-
 единъ и оны бѣдны гдѣ са? горе, долу изъ-
 кюшета-та, празны седать и се каять, что
 си губили време-то та се учили, понеже вкой
 не ще да ги знаеть али се живы; народъ-о на
 нихъ глѣда студено, онъ си имать свои-те учи-
 тели; стигать вече стигать, защо глѣдамъ,
 что пакъ се занесохъ. И така колко за народъ-
 на Грамматика что казувашъ, Брату мой, вон-
 стина потребна е, и нужно е веке да има-
 ме единъ общій съ правила та му писмен-
 ный языкъ; а сега, всякой писатель и своя
 Грамматика; Но за да можеть лесно и удобно
 да се постигнеть тоа намереніе, необходимо
 нужно е да се приведають во извѣстность вси-
 мѣстны нарѣчія и идіотизмы на языкъ о ни; и
 кога отъ вси-те тѣя частности да се соста-
 вать едно общо писменно нарѣчіе. Тога оно
 можеть да быдетъ и по полно, и по богато и
 по-приятно; защо извѣстно е что всекое нарѣ-
 чіе вѣе да искать нѣчто такво, что немасть
 друго-то, и така едно друго кѣе дополнявать. Но,
 за да станеть тои нѣчто; потребно е да огложиме
 първо всекое при-трастіе и самолюбіе; Освенъ
 тоя нужно е да съучаствовать много лица; по-
 неже сега за сега невозможно почти е да се
 наидеть между нами челоѣкъ, кой-то да зна-
 еть вси-те подробности на вси-те мѣстны го-
 вору; тѣ-о рѣди мые ще издаваме свои-те

и нѣтъ за тоя дѣло; обаче просить всички-те наши единородцы, что проумѣвать отъ таквыя работы, да дополнявать наши те изложенья, гдѣ имъ ся покажатъ неполны, и да правать, свободно, свои-те замѣчанія на нихъ, гдѣ имъ се покажетъ нужно; съ тоя не толко нематъ да оскорбать насъ, но найпаче кѣе возблагодарать, и благодѣяніе на народъ-о ще покажатъ, а кой не направитъ тоа, имаещи возможность и сила, ще се покаже врагъ и недоброжелатель на народъ-о си. Нашей-о языкъ, како и всекой другъ, искать много мѣстныхъ нарѣчій, или говоры; всякой почти епархія (область) свои говоръ, но подобны разности въ языкъ-о, за незамѣчательна-та имъ разлика, неможать собственно да се нарѣчатъ нарѣчій. Споредъ наше-то знаніе, нашей-о языкъ се раздѣлявать на двѣ главны нарѣчія, на горно-Болгарско и долно-Болгарско; първо-то се говорятъ въ Болгарія, въ Тракія и нѣкои части въ Македонія; а пакъ друго-то въ Македонія вообще, или стара Болгарія; а пакъ тые двѣ си иматъ свои-те поднарѣчія. За да можеме да видиме все-га разность на тия нарѣчія потребно е да ѣ пригледаме по вси-те части на Грамматика-та, понеже разность-та имъ не состоить толко въ нѣколко отдѣльны слова и произношенія, но и въ построеніе на нѣкои части отъ грамматика-та. Но, предъ да начеми тоа нѣчто, нужно е; за да быдетъ изложеніе-то по-полно и по-ясно, да кажеме нѣчто вкратцѣ за разнича-та, что существувать нынѣ между Славянскій-о, или старо-Болгарскій-о языкъ, и ново-Болгарскій-о вообще: най голѣма-та разнича помежду тые двѣ нарѣчія состоить въ скланяеми-тѣ части на Грамматика-та; ено старо-Болгарско-то нарѣчіе броятъ семь падежи въ склоненія-та, и почти за всякой отъ нихъ иматъ свое особо окончаніе. напротивъ; ново-Болгарскій-о броятъ толко падежи, и вси-те оны почти се едно окончательны. Овде собственно е ключъ-о на разнича-та и удаленіе-то между тия двѣ нарѣчія; Овде нашей-о сегашный языкъ претърпѣлъ страшно паденіе и кораблекрушеніе, отъ кое-то много невозвратно изгубилъ, Претърпѣвшій нашей-о языкъ едно такво существенно измѣненіе въ скланяеми-те части, неизбѣжно и естественио слѣдуваше да се отзвѣтъ тая иста премѣна и паденіе и во втора-та часть на грамматика-та му въ сочиненіе то. Тоя паденіе или удаленіе правать, что единъ простъ Болгаринъ ни единъ періодъ не можетъ да отбереть и разумѣть отъ старей-о языкъ. Въ спряженія-та, или глаголы-те претърпѣтъ паденіе такоже оцутително, тамъ, ако и да сохранять отъ наклоненія-та си дѣлы и почти во вси-ге времена неповрежденны, но изубивши причастія-та и неокончателно-то наклоненіе, онъ загубилъ много. Ене, вообще, во что состоить разнича-та между ново-Болгарскій-о и старо-Болгарскій-о языкъ. Она относително е велика, но поелику состоить толко въ окончанія, а не корни, не е таква, что да образувать отъ нихъ особенны языцы. Не е мѣсто овдѣ да изслѣдуваме причина-та на тоа измѣненіе и паденіе на языкъ-о; тоа е другъ вопросъ, много труденъ и ищущъ много време на рѣшеніе, и за тоя сега за сега го оставаме неприкосновенъ, и начинаваме, како что се обѣщаме да преглѣдаме сравнително, наредъ вси-те части на Грамматика-та сегашнаго языка; Послѣ тоя пакъ ще преглѣдаме и сочиненіе-то му и правописаніе-то му сравнително со старей-о.

Първа част на Грамматика-та

3a

Члены те.

Какъ бы за вознагражденіе за нашій-о убытокъ и ушербъ, что претърпѣлъ нашій-о языкъ во склоненія-та, отъ друга страна, незнамъ како, пріобрѣлъ членовы те, кон-то му дадаты една особенна изразителность, сила и пріятность, своенство, кое-то нито что не можетъ да быдеть замѣнено; за то, кой отнимавать ихъ, той отнимавать главна-та му хара-

Характеристическа черта относително камъ Славянскій-о языкъ На едно друго Славянско нарѣчіе нѣмать тыя частицы, кои то у насъ извѣстны подъ именемъ членовы, и камъ совершенно е непонятно тѣя свойство на языкъ нашъ. Что можетъ чловѣкъ да изведеть отъ овде ? Тоа, что нашій-о народъ стѣлкнувши и смѣшавши се съ Гърцкій, дошолъ, како то всѣмъ извѣстно, въ такво взаимно соприкоснѣніе и смѣшеніе съ него что даже взаимно измѣнили си они языцы-те и пріели ново еднѣ пострѣеніе, образъ израженіе и проч. Како не трудно е да се увѣритъ чловѣкъ, кога сравнитъ тыя два языка; слѣдователно въ тоа Вавилонско смѣшеніе на тыя два народа се появили у насъ, вѣроятно, членовы-те въ постраженіе на Гърцкій-о, какъ и онъ что занимаа други нѣкои свойства отъ нашій-о.

Нашій обзоръ за членовы-те ще се по-
раздѣлитъ какъ-то ниже слѣдува: От

1) Кога се употреблявать они за употребленіе-то нивно, какъ дѣло всекому ученному извѣстро, излишно ще е да се распространяе вамъ много, стигать толко да кажеме, что они се употреблявать кога говориме за нѣкой предметъ определено, и на при каковъ другій случай. Напримѣръ, кога ви казува: дойде человекъ-отъ, я предполагава да е извѣстенъ той человекъ вамъ отъ по-напредъ и не е нужно да ви объяснява кой е онъ; но кога просто дойде человекъ, кой-то вамъ всегда оставать неизвѣстенъ, ако не обявять име-то му.

2) Гдѣ се употребляютъ членовы-те. а) при существительны-те нарицательны имена, на не и при собственны-те; б) при прилагательны-те и числительны-те; в) при притяжательны-те мѣстоимѣнія и неопредѣленно-то кой. Собственны-те, како что рекохъ, не прѣимать членове, освенъ кога се земають за нарицательны. тако казуваме въ нѣкой случай: Стоявъ отъ Трапизъ и проч. они не прѣимать членове, понеже самы въ себе си носять опредѣленность, сирѣчь говорить за едины только опредѣленны предметъ; за то по естественна причина не се нуждають въ опредѣлительны-те частицы. г) членовы-те какѣ и имени-та при кон-то се прилагавать се нескланяемы, сирѣчь, за вси членовы-те падежи имать едно окончаніе, и на конецъ подобно имена-та они имать три рода и двѣ числа. За мужескій-о родъ въ единственно число членъ е отъ, или, споредъ други, ать, на примѣръ человекъ-отъ или человекъ-ать; за множественно число е те, како человекъ-те за женскій-о родъ за единственно число е та, какъ-то жена-та, за множ. какъ-то и въ муж. те, средн. родъ единственно число-то какъ-то сльнце-то, множ. та, сльнца-та. Только три исключенія, ми се струвать да существовать за тея общо правило: а) мужески-те имена что се на а, како владыка, войвода, велможа и пр. прѣимать въ единственно число членъ подобноокончателенъ себе си, та, како владыка-та, войвода-та и проч. б) неопредѣленно-то мѣстоименіе кой во вси-те числа и родове еднаковъ членъ то, какъ-то кой-то, кон-то и проч. в) собирательны-те имена каковъ родъ бы ни были они прѣимать членъ то, какъ-то людие-то или людие-то, каменіе-то, водье-то и проч.

Архимандритъ Парѣенія Зографскій.

17 января 1857.

Цѣна-та на пары-те въ Цариградъ.

9 Февруаріа

Жълтица кремнѣ. „ 58 1/2

Джайсе франки. " 98 1/2

Англійська lira. " 125

Турска лира. 113 1/2

ПЕЧАТНИЦАТА Ц. ВЪСТИКА.